

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 161/2023-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Dudíťa (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Marekom Belkom, LL.M., Fraňa Kráľa 1504, Čadca, proti postupu Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Er 340/1996 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. novembra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Er 340/1996 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje, aby ústavný súd okresnému súdu uložil príkaz konať, a žiada priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 10 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ vystupuje v napadnutom konaní ako povinný, návrh na vykonanie exekúcie bol doručený okresnému súdu 28. mája 1996. Súdny exekútor rozhodol 13. januára 2020 o zastavení starej exekúcie podľa zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 233/2019 Z. z.“), pretože podľa jeho názoru boli splnené zákonné podmienky na jej zastavenie. Oprávnený podal proti upovedomeniu o zastavení starej exekúcie námietky 12. februára 2020. Dopytom na okresnom súde ústavný súd zistil, že o námietkach oprávneného okresný súd rozhodol uznesením č. k. 0 Er 340/1996-45 z 25. októbra 2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť 30. novembra 2022, tak, že námietky oprávneného zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ poukazuje na to, že k porušeniu ním označených základných práv došlo v dôsledku neprimeranej dĺžky rozhodovania okresného súdu o podaných námietkach. Sťažovateľ sa tak nachádzal v právnej neistote týkajúcej sa otázky, či dôjde k zastaveniu exekúcie, resp. vyjadril obavu vzhľadom na svoj vek, či sa rozhodnutia okresného súdu vôbec dožije. Sťažovateľ podal 31. augusta 2022 na okresnom súde aj sťažnosť na prieťahy v konaní, ktorá bola predsedom okresného súdu vyhodnotená ako opodstatnená. Sťažovateľ poukazuje aj na celkovú dĺžku exekučného konania, ktorá presahuje dĺžku 26 rokov. S prihliadnutím na zásadu spravodlivosti sťažovateľ požaduje primerané finančné zadost'učinenie vo výške 10 000 eur.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou podanej ústavnej sťažnosti je sťažovateľom tvrdené porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prerokovanie jeho záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v napadnutom exekučnom konaní vo fáze rozhodovania o námietkach proti upovedomeniu o zastavení starej exekúcie s poukazom na celkovú dĺžku exekučného konania.

5. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020).

6. V súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou už ústavný súd vyslovil, že právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03, III. ÚS 229/04), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04, III. ÚS 229/04), pričom ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti súdov konať bez zbytočných prieťahov nevyníma.

7. Aj podľa názoru ESĽP by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03 a III. ÚS 125/07).

8. Právomoc je v exekučnom konaní rozdelená medzi dva orgány – exekučný súd a súdneho exekútora. Súd zodpovedá za riadny výkon exekúcie, a to predovšetkým vo fázach, kde sa rozhoduje o právach a povinnostiach účastníkov konania. Tak to je napríklad pri vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, pri rozhodovaní o návrhoch povinného a pod. Naproti tomu súdny exekútor je pri vedení exekúcie (voľbe spôsobu exekúcie) samostatný. Vychádzajúc z uvedeného, k zbytočným prieťahom v exekučnom konaní môže zo strany exekučného súdu dochádzať len vtedy,

ak je mu zákonom zverená právomoc a povinnosť rozhodovať (II. ÚS 560/2020). Po právoplatnom rozhodnutí exekučného súdu v konkrétnej veci, t. j. o jednotlivom návrhu v rámci exekučného konania, sa jeho ingerencia do exekučného konania končí, až kým znovu nevznikne potreba, aby v exekučnom konaní opäť rozhodoval. Exekučný súd preto nemôže zodpovedať za potenciálne porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov spôsobené dĺžkou celého exekučného konania, ale len za dĺžku jeho „jednotlivých rozhodovaní“ v rámci exekučného konania (m. m. III. ÚS 867/2016, IV. ÚS 86/2020). Inými slovami, namietať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru možno na ústavnom súde vo vzťahu k exekučnému súdu len vtedy, ak tento má reálne o čom rozhodovať (m. m. III. ÚS 403/2021, I. ÚS 115/2022).

9. Napokon aj samotný sťažovateľ namieta vznik zbytočných prietáhov až v súvislosti s rozhodovaním okresného súdu o podaných námietkach. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na určitý rozpor v tvrdeniach sťažovateľa, ktorý uvádza, že okresný súd rozhodoval neprimerane dlhú dobu o ním podaných námietkach, pričom dopytom na okresnom súde bolo zistené, že námietky proti upovedomeniu o zastavení starej exekúcie podal oprávnený a aj z § 7 ods. 1 zákona č. 233/2019 Z. z. vyplýva, že proti upovedomeniu o zastavení starej exekúcie vydanému v rozpore s týmto zákonom môže oprávnený podať do 30 dní od jeho doručenia u exekútora námietky.

10. Predmetom prieskumu ústavného súdu z hľadiska označených práv sťažovateľa je teda fáza rozhodovania okresného súdu o námietkach oprávneného proti zastaveniu starej exekúcie.

11. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 22/2016) spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

12. Z hľadiska právnej a faktickej zložitosti možno konštatovať, že rozhodnutie o námietkach nebolo po právnej ani faktickej stránke zložené, ide o pomerne početnú rozhodovaciu agendu, v rámci ktorej okresný súd posudzoval splnenie podmienok na zastavenie starej exekúcie podľa zákona č. 233/2019 Z. z.

13. Z hľadiska povahy veci a jej významu pre sťažovateľa typovo nejde o konanie, v ktorom súd musí konať obzvlášť starostlivo a promptne (ako to je napríklad v prípade pracovnoprávných sporov alebo v konaniach vo veci starostlivosti o maloletých).

14. Z hľadiska významu konania pre sťažovateľa z logiky veci vyplýva, že sťažovateľ ako povinný nemá záujem rozporovať rozhodnutie o zastavení starej exekúcie, preto mu nepatrí oprávnenie podávať námietky, nepochybne ale má záujem na tom, aby o zastavení starej exekúcie bolo právoplatne rozhodnuté. Uznesenie o námietkach sa povinnému ani nedoručuje. Sťažovateľ ani netvrdil a tým menej preukazoval, že by počas rozhodovania okresného súdu mal súdnym exekútorom blokovaný svoj majetok, resp. neuviedol iný konkrétny dôvod, pre ktorý by dĺžka rozhodovania okresného súdu vplývala na jeho právne postavenie. K zastaveniu starej exekúcie

v tomto prípade nedochádza v dôsledku neoprávnenosti vedenia exekučného konania, ale v dôsledku uplynutia rozhodnej doby (5 rokov), počas ktorej nedošlo k vymoženiu exekučného titulu, pričom oprávnený môže podať nový návrh na začatie exekúcie v zmysle § 9 zákona č. 233/2019 Z. z. Uvedené nasvedčuje záveru o tom, že vedené námietkové konanie nemá významný vplyv na právne postavenie sťažovateľa ako povinného.

15. Sťažovateľ svojím správaním neprispel k dĺžke rozhodovania o námietkach, z pohľadu ústavného súdu podaním sťažnosti na priet'ahy v konaní predsedovi okresného súdu sa rozhodovanie urýchlilo.

16. Postup okresného súdu nemožno hodnotiť ako optimálny, o námietkach rozhodoval takmer 32 mesiacov. Nemožno však opomenúť, že podstatné obdobie rozhodovania súdu spadalo do obdobia pandémie ochorenia COVID-19, pričom z hľadiska predmetu konania nešlo o taký typ konania, ktorý v období pandémie mal byť uprednostňovaný. Pandémia ochorenia COVID-19 môže byť dôvodom nečinnosti, avšak v rámci ojedinelej nečinnosti trvajúcej kratší čas aj s prihliadnutím na predmet konania a jeho význam pre sťažovateľa (IV. ÚS 266/2022). Obmedzenia, ktoré si vyžiadala pandémia COVID-19, môžu mať nepriaznivý vplyv na vybavovanie vecí vnútroštátnymi súdmi, hoci to v zásade nemôže zbaviť štát všetkej zodpovednosti za nadmernú dĺžku predmetného konania (sťažnosť vo veci Q a R proti Slovinsku, č. 19938/20, rozhodnutie z 8. 2. 2022, § 80).

17. V uvedenom kontexte ústavný súd prihliadal aj na to, že okresný súd krátko po podaní sťažnosti predsedovi súdu na priet'ahy v konaní o námietkach oprávneného potvrdil zákonnosť zastavenia starej exekúcie uznesením z 25. októbra 2022, teda ešte pred podaním ústavnej sťažnosti, toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 30. novembra 2022, napadnuté exekučné konanie je teda ukončené.

18. Zohľadňujúc význam konania pre sťažovateľa, obdobie ochorenia pandémie COVID-19, ako aj skutočnosť, že exekučné konanie bolo v krátkom čase po podaní ústavnej sťažnosti právoplatne ukončené, pričom o námietkach okresný súd rozhodol ešte pred podaním ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že dĺžka rozhodovania okresného súdu o námietkach oprávneného nedosahuje intenzitu, ktorá by mohla mať za následok vyslovenie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote, preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

19. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších jeho návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. marca 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu